

גוט שבת Gut Sábész

22. évfolyam 22. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 17:08 • ג' אדר א' תש"פ • 2020. 2. 28. • פרשת תרומה • Szombat kimenetele: 18:14

„Nincs még egy ilyen program a világon”

3000 nő az éves Kinusz haSluchot világtalálkozón New Yorkban

Az idei Kinusz haSluchot elnevezésű, lubavicsi női küldöttek számára szervezett éves világtalálkozón 3000 nő gyűlt össze New Yorkban. A szokásos szervezési nehézségek mellett idén a koronavírus-járvány miatt különleges intézkedéseket is be kellett vezetni, ez azonban nem akadályozta a több mint száz országból érkező résztvevőket, hogy egy felemelő hétvégét töltsenek együtt.

Magyarországot idén hat küldött képviselte. Öten (*Oberlander Batsheva, Glitzenstein Sosi, Hurwitz Dvora Lea, Feldman Mussie és Oberlander Cháni*) Budapestről érkeztek, míg a hatodik résztvevő, *Feigin Ricky* Debrecenből.

Az EMIH gyerekprogramjait összefogó *Alef Kids* vezetőjét, *Hurwitz Dvorát* a Kinuszon szerzett tapasztalatairól kérdeztük, hogy olvasóinkbepillantást nyerhessenek ebbe a különleges programba. „Ez egy fantasztikus lehetőség a kapcsolatépítésre.

Nincs még egy ilyen program a világon” – kezdte beszámolóját a rebbecen, akit két lánya is elkísért a küldöttek találkozájára „Akármilyen programot szervezel, akármilyen problémával szembesülsz a mindennapokban, megtalálod azt, akitől tapasztalatot tudsz gyűjteni.”

Erre a pár napra a küldöttek árasztják el Crown Heights utcáit – és ezek a küldöttek igazi szuperhősöknek számítanak nem csak a lubavicsi világban, hanem a teljes zsidóság számára. Ugyanakkor ez egy nagy család is egyben: vagy tényleges rokoni kapcsolatban állnak, vagy gyerekkori barátok, egykori tanárok és tanítványok, akiknek sokszor ez az egyetlen lehetőségük, hogy találkozzanak: „Nagyon pozitív, támogató a légkör, mindenki boldog, hogy találkozhat a többiekkel” – magyarázza lelkesen Hurwitz Dvora, aki számos régi iskolatársával, tanítványával, ta-

nárával és rokonával is találkozott az összegyűjtöten.

A felnőttek mellett a gyerekek is összegyűlnek ilyenkor. Sokan közülük nagyon kicsi, elszigetelt közösségekben élnek, esetenként ők az egyedüli válásos (vagy akár zsidó) gyerekek a környékükön. Rochele, a Hurwitz család legfiatalabb gyereke most először csatlakozott a programon résztvevő több száz társához: „Rochelének a legnagyobb élményt az jelentette, hogy ennyi lubavicsi haszidot láthatott egy helyen, az utcán, a boltokban, mindenhol. Már az is élmény, hogy nézed a küldötteket és tudod, hogy minden nőnek, minden kislánynak van egy története, mind elképesztő helyekről jöttek, Brazíliától Japánig. Egyszerre inspiráló és felemelő élmény látni ezt a rengeteg embert, akik készek voltak hihetetlen helyekre költözni és ott felépíteni az életüket.”

Sakk-siker a Bét Menáchemben

Tóth Rafael, a Bét Menáchem iskola harmadik osztályos tanulója, két évvel ezelőtt kezdett sakkozni az iskolai szakkörön, ahonnan az MTK-hoz igazolt. Januárban Ráfi kerületi versenyt nyert, ami az Országos Diákolimpia első fordulója volt. Gratulálunk és további sikereket kívánunk!

Purimi adományküldés

Csatlakozzon a CEDEK Szeretetszolgálat által indított adománygyűjtő akcióhoz, melynek során öt rászoruló zsidó családot támogatnak Purim ünnepeinek alkalmából.

Bővebb információt és Barion utalási lehetőséget a www.cedek.hu/purim oldalon talál.

Banki átutalás:

CEDEK Szeretetszolgálat
13520405-13302010-00003649.

A megjegyzés rovatban

tüntesse fel: **Purim.**

Csekket a 06 30 352 0088-as telefonszámon igényelhet.

Segítsünk nekik!

Mázl tov!

Gratulálunk *Gitty és Yossi Rosenbergn*ek első gyermekük születése és névadója alkalmából. Kívánjuk a szülőknek és a nagyszülőknek, *Oberlander Báruch* rabbinak és *Batshevának*, hogy sok *náchátjuk*, zsidó örömeik legyen *Chaya Mushkától*.

Az idei fotó a női küldöttekről a nemzetközi Chábád Lubavics mozgalom New York-i központja előtt.

Hetiszakas

Az első Szentély

Szakaszunkban – *Trumá* (2Mózes 25:1–27:19.) – rendezik az első gyűjtést, és a befolyt aranyból, ezüsből és egyéb értéktárgyakból állítják fel az első Hajlékot (Szentélyt), ami azután év-

századokon keresztül kíséri a zsidó népet – az Ígéret Földjén is. A szakasz részletesen leírja a Hajlék bútorainak és eszközeinek, edényeinek készítményét és használati utasítását.

Zsidó híradó

Az izraeli államfő kampányt indított a bullying ellen

„A szociális kiközösítés és zaklatás egyáltalán nem új dolog, de a digitális korban új útjai nyíltak meg más emberek bántalmazásának és kihasználásának” – jelentette ki *Ruven Rivlin*, Izrael Állam elnöke. „Az iskolai zaklatás és kiközösítés napról napra megöli a gyerekek álmait és reményeit, és már elvette olyan gyerekek életét, akik nem találtak kiutat a szenvedésből, és végül az öngyilkosságot választották. Nem lehetünk csupán szemlélők. Nem állhatunk tétlenül...”

A „*Lo omdim mehácád*” (nem állunk tétlenül) elnevezésű kezdeményezés része egy rövidfilm, amelyben Rivlin elnök felhívja a fiatalok figyelmét arra, hogy vegyék észre, ha másokat zaklatnak, terrorizálnak, vagy kirekesztenek, és tegyenek valamit ellene. Egy másik kisfilmben hí-

rességek – többek között a tinédzserek körében igen nagy népszerűségnek örvendő énekes, *Noá Kirel* és az Eurovíziós Dal-fesztivál győztese, *Netá Bárzilaj* – és online influenszerek adnak gyors tippeket arra, hogy hogyan léphetünk fel és mit tehetünk a bullying ellen.

A továbbiakban az Instagramot is bevonják a kampányba. A kezdeményezést különböző, gyerekeknek szánt oktató csatornák is támogatják, és a kampány bemutatkozásában szerepet vállaltak magas rangú minisztériumi tisztségviselők az Oktatási, illetve a Belbiztonsági Minisztériumból.

A sittimfák vigasza

A Miskán – avagy a sivatagi szentély, amit a zsidók a pusztában emeltek – egyik legfontosabb alapanyaga a sittimfa volt. A középkori tóratudós, Rási, már a hetiszakas elején felteszi a kérdést, hogy vajon honnan állt rendelkezésre sittimfa a zsidók számára a sivatag kellős közepén. Válaszában a Midrás Tánchumát idézi, s mondja, hogy annak idején még Jákob ősapánk látta meg egy vízió részeként, hogy Izrael népének később a sivatagban kell majd Szentélyt építenie, így mikor fiaival együtt Egyiptomba költözött, előrelátó módon ebből a növényből is vitt magával, hogy ott elültesse, s meghagyja fiainak, hogy mikor elhagyják Egyiptomot, ezeket is vigyék magukkal. A Tánchuma ezen magyarázatát támasztja alá a Vájékhel hetiszakas versrészlete – „akinek találtatott sittimfa” (2Mózes 35:24.) – is, ami tényként kezeli, hogy voltak, akik még Egyiptomból hoztak magukkal sittimfát.

Fenti magyarázattal kapcsolatban azonban felmerül egy kérdés: későbbi sivatagi vándorlásuk során bizonyosan más

módon is hozzájuthattak volna a sittimfához – például kereskedő népekkel való üzletelés útján. Ha ez így van, akkor vajon mi volt a jelentősége annak, hogy azokat Jákob még Izrael földjéről hozta magával Egyiptomba?

Jákob azt szerette volna, hogy utódai a sittimfára nézve, Izrael földjére, és az általa megtestesített és megígért – „Én lemegek veled Egyiptomba és én föl is hozlak téged” (1Mózes 46:4.) – szabadulásra gondoljanak, valamint arra, hogy később ezekből fogják a sivatagban felépíteni a pusztai szentélyt, a Miskánt.

A mi korunknak is megvannak a maga reményt hozó ültetvényei: ezek a cádikok, akiket az Örökkévaló ültetett el az egyes nemzedékekben. Ők azok az igaz emberek, akik a korszak felülemelkedve képesek vigaszt nyújtani a jelenlegi száműzetésben is, hogy emlékeztessenek a spirituális szabadulás ígéretére, az igaz Messiás általi teljes és végső Megváltásra. Legyen így mihamarabb!

Kovács Jichak rabbinövendék cikke a *Iubavicsi Rebbe* tanításai nyomán.

MISCHACH MINOT KÉSZÍTÉS
SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!
MEGILÁ OLVASÁS
LUFTHOZGATÁS
VATTREKOR
ARCFESTÉS
POPCORN
DERBY LOVASVERENY
PURIM LOVAGJA
UGRALOVÁR

BÉT MENACHEM
Purim Zuli
2020.03.10.
kedden 15:00-tól

1074 Budapest, Dohány u. 32-34. | 06-1/781-47-60 | 06-70/379-12-50
ovoda@zsido.com | iskola@zsido.com | www.facebook.com/betmenachem

EMIH

Imaidők a következő hétre (február 27-március 6.):

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 8.45 Hetiszakas-tanulás;
9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*;
17.00 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök:

17.20 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

Péntek: 13.00 *Minchá* délutáni ima (a Keren Orban);

17.00 *Mióta ünneplik a zsidók a születésnapjukat és hogyan?* (*Oberlander Báruch* rabbi előadása);

18.00 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat: 9.15 Hetiszakas a kabbala tükrében
10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Hétfő-péntek:

6.30 Reggeli ima

7.30 *Dáf hájomi*

(napi Talmudtanulás)

Péntek: 18.00 Tanulás

18.30 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat: 9.30 Reggeli tanulás (zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima,

majd *Kidus*

Péntek: 18.00 Tanulás;

Faith Áser rabbi

előadása;

18.30 Szombat-fogadás, *Kidus*

Zsilip Zsinagóga

(XIII., Újpesti rakpart 1.)

Szombat: 9.30 Reggeli tanulás (zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek: 18.00 Tanulás

18.30 *Kábálát Sábát*, *Kidus*

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat: 9.30 Reggeli tanulás (zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek: 18.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt Vakság helyett rendezői karrier

Gyermekkoromban imádtam olvasni. Még saját könyvtárat is nyitottam hét éves koromban. Egyik reggel azonban arra ébredtem, hogy nem tudom kinyitni a szemem. Kirohantam a fürdőszobába, hogy megmossam az arcomat, de ez sem segített. Mintha ragasztó zárta volna össze a szemhéjamat. Apám, aki a Hádászai Egészségügyi Központ orvososa volt, azonnal az ügyeletre vitt, ahol hosszas vizsgálódás után megállapították, hogy egy igen ritka betegségtől szenvedek: allergiás vagyok a napfényre.

Ettől kezdve éveken át össze ragadt szemmel ébredtem. Különböző folyadékokat és krémet használtam, hogy ki tudjam nyitni a szememet. Ez nagyon sok időt vett igénybe. Hatkor kellett kelnem, hogy fél nyolckor el tudjak indulni az iskolába.

Apám elvitt az összes szakemberhez, de egyikük sem tudott segíteni. Az allergiám miatt a szemem felpuffadt és olyan fájdalmaim voltak, mintha tüvel szurkáltak volna. Ezen kívül folyamatosan viszkett és könnyezett a szemem.

Külön a számomra készített napszemüveget kellett viselnem, és be kellett húzni a függönyöket, akárhová mentem. Az iskolában eleinte sokat piszkáltak, de egy idő után hozzászoktak a furcsa megjelenésemhez. Az állapotom sajnos egyre csak romlott és egy idő után közölték, hogy hamarosan elveszítem a látásomat. Ekkor apám elvitt egy újabb szemspecialistához, Dávid Ben Ezra professzorhoz, aki a következőt mondta: „A jó hír az, hogy egy újfajta eljárás segíthet, a rossz hír pedig az, hogy ha

mégsem járok sikerrel, a fiú hamarosan megvakul”.

Az eljárás nem segített. Tizenegy évesen szembesültem azzal a lehetőséggel, hogy többet nem olvashatok, pedig ez volt a szenvedélyem. Ráadásul az a veszély is fennállt, hogy teljesen elveszítem a látásomat. Az orvos azzal vigasztalt, hogy egy vakvezető kutya segíthet majd rajtam, de ettől csak még jobban megijedtem, mert rettegettem a kutyáktól. A fizikai szenvedés mel-

Danny Finkelman filmrendező a Sparks Next filmgyártó vállalat alapítója. Az interjú 2013 májusában készült.

lő kibírhatatlan lelki szenvedés is társult.

Eközben apámnak állást ajánlottak az Egyesült Államokban, így 1989-ben odaköltöztünk. Az első hónapokat apám egyik barátjánál, Meir Rhodesnál töltöttük, aki Crown Heightsban lakott. Meir így szólt apámhoz: „A fiadnak el kell mennie a Lubavicsi Rebbéhez vasárnap délelőtt, amikor dollárt osztogat az embereknek”. Apám nem volt lelkes. Sok rabbihoz elvitt Izraelben, és egyikük áldása sem segített. Azt sem akarta, hogy megint hiú ábrándokat keresssek. De Meir addig győzködte, amíg ráállt. Szombaton elmentünk a Rebbe fárbrengejére. Ahogy beléptem, érzetem a

szétáradó energiát. Mivel neonfény volt bent, alaposan szemügyre tudtam venni mindent. Egyszer csak valaki a kezembe adott egy pohár bort vagy szőlőlét és azt mondta, hogy mondjak lechájimot a Rebbének. Feleltem a poharamat, és háromszor azt kiáltottam: Lechájim Rebbe! Ő azonban nem reagált. Arra gondoltam, hogy milyen rebbe az, aki nem vesz tudomást egy kisgyerekről. Ebben a pillanatban azonban felém fordult a

Rebbe, a szemembe nézett és egy széles mosoly kíséretében lechájimot mondott.

Nem lehet leírni, hogy mit éreztem abban a pillanatban.

A következő nap hosszan álltam sorban, hogy a Rebbe elé kerüljek és az áldását kérjem. Amikor sorra kerültem, oroszul szóltam a Rebbéhez, mert ezen a nyelven beszéltem a szüleimmel is. Akkoriban még nem tudtam angolul, és nem voltam biztos benne, hogy a Rebbe ért héberül. Azt viszont tudtam, hogy Oroszországból származik.

Arra kértem az áldását, hogy meggyógyuljon a szemem, hogy tóratudós váljak belőlem és hogy egészséges és sikeres legyek. „Ámen” – mondta a Rebbe, majd

megáldott: „Adjon meg neked mindent az Örökkévaló, amire szükséged van! Legyen belőled hászid, istenfélő zsidó és tudós! Legyél áldott és sikeres!”.

Boldogan, de elvárások nélkül távoztam. Egy héten keresztül nem is történt semmi különös. Ugyanúgy olajokkal és krémekkel kellett a szememet kezelni, hogy kinyíljon és ugyanolyan fájdalmat okozott a napfény. A következő vasárnap azonban azonnal kinyitottam a szememet, ahogy felébredtem. Egészen elképedtem. Kirohantam a fürdőszobába és belenéztem a tükörbe. Nem vakultam meg! Olyan tisztaságot éreztem, mintha egy hosszú zuhanyt vettem volna. Kimentem a szabadba, levettem a napszemüvegemet és belenéztem a fénybe. Nem éreztem fájdalmat. Meggyógyultam!

Nincs más magyarázat a hirtelen gyógyulásra, csak a Rebbe áldása.

A Rebbe azonban nemcsak a fizikai, hanem a spirituális szememet is felnyitotta. Felfedeztem a hászid tanítások szépségét, és 23 éves koromban magam is lubavicsi hasziddá váltam. A Rebbe minden áldása valóra vált: meggyógyultam, Tórárt tanultam, hásziddá váltam, sikeres filmes lettem és sokakhoz eljuttattam a zsidóság üzenetét.

Danny Finkelman

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Kóser konyha

Csokoládéba mártott citrusfélék

Ezen a héten csokoládéba mártott narancs- és mandaringerezdeket kínálunk, amiket akár a purimi *mishloach manot* csomagba is tehetünk. Evés előtt ne felejtjük el elmondani a *boré pri háec* áldást, utána pedig a *boré nefásot* utóáldást. Amennyiben a gyümölcsöket borító csokoládét külön fogyasztjuk, a *sehákol* áldást is mondjuk el feltétlenül.

párve, glutén- és tojásmentes

2 narancs

2 mandarin

2 tábla párve csokoládé

kókuszreszelék a szórásához

A gyümölcsöket megpucoljuk és gerezdekre szedjük. A csokoládét kis kockákra tördelve vízfürdőben felolvastjuk. Egy tálcát sütőpapírral kibélelünk, és megszórjuk kókuszreszelékkel. A narancs- és mandaringerezdek egyik végét az olvadt csokoládéba mártjuk, majd sorban óvatosan a sütőpapírra helyezük. Ha mindegyikkel készen vagyunk, a gerezdek csokoládés részét megszórjuk kókuszreszelékkel, majd egy órára hűtőszekrénybe tesszük, hogy a csokoládé megdermedjen.

Kérdezd a rabbit!

Új éttermi rendelésre új áldás?

Kedves Báruch rabbi!

A Tel-Aviv kávézóban sakszukát rendeltem ebédre. Ehhez egy lepény formájú kenyéret is adnak. A lepény-kenyér nagyon finom volt és most gyorsan elfogyott, ezért rendeltem még egyet. Felmerült a kérdés, hogy mit mond a háláchá ilyen esetben: kell-e újra leönteni a kezét, és elmondani a hamóci áldást a később megrendelt lepény-kenyérré?

Az étteremben nem volt senki, akit érdemben megkérdezhettem volna, ezért a pincér felhívott telefonon valakit, aki azt mondta, hogy nem kell újra elmondani az előáldást és így értelemszerűen a kezét sem kell leönteni. Igaza volt ebben, helyesen jártam el?

Köszönöm válaszat,
Cháná

Kedves Cháná!

Bibliai parancsolat az éves utáni utóáldás: „Enni fogsz, míg jóllaksz, aztán áldd az Örökkévaló Istenedet...” (5Mózes 8:10.). Felmerülhet a kérdés, hol találunk utalást arra, hogy evés előtt áldást kell mondani? A Talmud (*Bráchat* 35a.) szerint ehhez nem kell bibliai forrás, ez egyszerű logika: „hogy élvezhetnénk valamit a világból anélkül, hogy megáldanánk Teremtőjét érte?” Azt is mondja a Talmud (uo. b.), hogy ha valaki áldásmondás nélkül eszik vagy iszik, az olyan, „mintha ellopta volna az ételt vagy italt az Örökkévalótól”. Úgy kell ugyanis elképzelni a helyzetet, hogy mintegy az áldásért cserébe kapjuk Istentől a táplálékot (de lásd RáSI uo.).

A háláchá szerint az áldás csak arra vonatkozik, amire

konkrétan mondtuk és milyen ételre számítottunk az elmondás előtt. Tehát ha egy pohár vizet készültem inni, de meggondoltam magam és iszom még egyet, akkor újra kell mondani az áldást (*Sulchán áruch* OC 174:5., 169:3.). Igaz ez az étkezésre is: amit terveztem enni, az van benne az áldásban. Ha megváltozik a terv és mást is eszem hozzá, arra külön áldást kell mondani (*Turé záháv* uo. 6.).

Ez igaz az ember saját otthonában elfogyasztott ételre, mert ilyenkor ő az, aki eltervezi, mi kerül az asztalra és csak azt fogja enni, így, ha megváltoztatja a tervet, akkor az utólag hozzáadott étel már nem volt benne az áldásmondásban. Vendégségben azonban nem a vendég tervez, hanem „a vendéglátó terveire hagyatkozik”, így minden benne lesz az áldásban, amit csak felkínálnak (*SÁ* uo. 179:5.; *SÁ RSZ* uo. 7.; a Talmud, *Bráchat* 42a. alapján).

Étterem esetében szerintem az embertől függ, hogy mi van benne az áldásban. Ha nincs előre betervezve neki egy kvázi „kőbe vésett” menü, hanem ahogy folyik az étkezés, úgy további rendelések fordulhatnak elő, az olyan, mintha a vendég-

látó terveire hagyatkozna az, aki eszik (*Áruch hásulchán* uo. 6.; *Piszké tsuvot* uo. 8.). Ha azonban általában úgy megy valaki étterembe, hogy tudja előre pontosan, mit fog enni és hirtelen megváltoztatja a tervét, akkor arra új áldást kell mondania.

Az olyan nagy étkezéseknek, amik kenyérré mondott áldással kezdődnek, az a „természete” a háláchá szerint, hogy menet közben alakulhatnak, így általában olyannak számítjuk ezt az áldást, ami kiterjed az étkezés egészére, nem csak az előre tervezettre (*SÁ* uo. 177:5. RóMÁ).

A leghelyesebb, hogy amikor az ember áldást mond, gondoljon arra, hogy az áldás mindenre vonatkozzon, ami az étkezés során még jöhet az asztalra, ne csak arra, amire kifejezetten számít, ezáltal elkerülhető az új áldásmondás kérdése (*SÁ* uo. 206:5. RóMÁ).

Ön tehát az adott esetben helyesen járt el, nem kellett új áldást mondania még akkor sem, ha nem igazán számított más ételre, hisz kenyérevéskor minden esetleges étel vagy további kenyér benne van az elmondott áldásban.

Üdvözlettel:
Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,
Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604

